

Crisi econòmica o crisi de model de creixement?

Maria Àngels Cabasés | Secretària de Política Econòmica d'Esquerra | mcabases@esquerra.cat

Al llarg del 2008 hem estat espectadors d'excepció del deteriorament de l'economia internacional i de la primera crisi mundial del segle XXI. Una crisi que ara, amb una mica de perspectiva, era previsible. Aparentment ha tingut el seu origen amb l'esclat de les hipoteques subprime als EUA el 2007, moment en què s'inicia una etapa de profundes turbulències amb una pèrdua de credibilitat de tot el sistema financer internacional. Al llarg del 2008, aquest fet s'ha evidenciat en les greus dificultats que han afrontant moltes entitats nord-americanes i europees, amb independència de la seva grandària, que han obligat a una política de fortes intervencions per part d'alguns governs i bancs centrals.

La fallida –amb el vist i plau dels EUA– el setembre de 2008 del quart banc privat d'inversió del món, Lehman Brothers, fa trontollar el sistema financer mundial. Es constata així una crisi global que es palpava feia un any. El món descobreix el fraudulent negoci de les hipoteques subprime, germen d'un crac financer que va estar a un pèl de col·lapsar tot el sistema mundial. Gairebé tot el món va amagar els seus balanços, ja que l'alçament financer s'havia descontrolat i la insolvència estava a l'ordre del dia, fet que va propiciar que els bancs deixessin de prestar-se diners entre ells, ja que cap entitat sabia si els recuperaria.

A l'Estat espanyol, l'aturada de l'activitat financera ha causat una profunda crisi de liquiditat en les institucions financeres que s'ha traslladat immediatament sobre l'econo-

mia productiva i sobre les famílies que han vist reduït dràsticament l'accés al crèdit. Aquest fet, sumat a un model de creixement basat en la construcció, en un consum intern desmesurat i en el recurs del diner barat procedent en grans quantitats de l'exterior, ha provocat que una crisi que inicialment era financera hagi aca-

bat afectant seriosament l'economia real.

La crisi està afectant molt directament els ciutadans, amb una greu incidència sobre l'atur, la reducció del consum i sobre la pèrdua de renda familiar. Les previsions més optimistes situen el final de la crisi més enllà del 2010, i aquesta situació pot comportar dificultats afegides per als sectors més febles de la societat catalana.

Partint d'aquesta realitat, tenim el repte de reinventar-nos, de construir una nova economia, de millorar la productivitat de les nostres empreses... I en aquest procés, és clau incrementar les inversions en tecnologia i educació, extreure'n la màxima potencialitat i disminuir el temps en què un avenç tecnològic s'incorpora a l'estructura productiva. La base del canvi és potenciar la transferència del coneixement de les universitats i centres de recerca als processos productius.

D'aquesta crisi en sortirem. Ara bé, cal analitzar la combinació de factors que l'han originat. I en aquest camí, ens hem de preguntar si estem davant d'una crisi econòmica i financera o davant d'una crisi de model de creixement econòmic i financer. |